



# SVIZOVE STRANI

## [novice]

23. januar 2004 \* Ljubljana

**Sviz podprl stavko makedonskega Sonka.** Sviz je predsedniku makedonske vlade poslal pismo, v katerem podpira prizadevanja kolegic in kolegov, organiziranih v Sonk, za redno izplačevanje plač v izobraževanju, znanosti in kulturi oziroma za spoštovanje zakonskih določil o plačah in kolektivnem dogovarjanju. Sviz poziva makedonsko vlado, naj v skladu z demokratičnimi merili in pravno državo ter z vso odgovornostjo do zaposlenih v izobraževanju, znanosti in kulturi spoštuje sprejete zakone in podpisane dogovore ter se začne dogovarjati s sindikatom o plačah in drugih nerešenih vprašanjih.

30. januar 2004 \* Ljubljana

**Podpisali kolektivno pogodbo o oblikovanju pokojninskega načrta za javne uslužbenke.** Predstavniki pogajalske skupine reprezentativnih sindikatov javnega sektorja in pogajalske skupine vlade so podpisali Kolektivno pogodbo o oblikovanju pokojninskega načrta za javne uslužbenke. Sindikati ocenjujejo, da so bila pogajanja uspešna. V kolektivni pogodbi sta opredeljeni tudi donosnost in ekonomičnost sklada, ker je ob pogajanjih potekala tudi izbira upravljavca zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada. Kolektivno pogodbo je podpisalo 15 sindikatov od 20. Z njo so oblikovali pokojninski načrt in temelje za oblikovanje pravil izvajalca kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke, v skladu z Zakonom o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbenke ter z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Kolektivna pogodba opredeljuje pogoje vključevanja v pokojninski načrt, višino pokojninske premije, načine in roke plačevanja premij, izvajanje pokojninskega zavarovanja, naložbeno politiko, donosnost in ekonomičnost poslovanja sklada, pravice iz kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja ter nadzor nad poslovanjem zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada.

3. februar 2004 \* Ljubljana

**Posvet predsednikov Svizovih območnih odborov.** Seznanili so se s Kolektivno pogodbo o oblikovanju pokojninskega načrta za javne uslužbenke, z nadaljevanjem Kolektivne pogodbe za javni sektor, s pripravo pripomb na pravilnike o šolskem redu in pravicah ter dolžnostih učencev in dijakov ter o poteku izobraževalnih seminarjev.

4. februar 2004 \* Ljubljana

**Obnovev pogajanj za Kolektivno pogodbo za javni sektor.** Po skoraj trimesečni prekinitvi zaradi KP o oblikovanju pokojninskega načrta so se nadaljevala pogajanja za KP za javni sektor. Pozornost pogajalcev se je že pred prekinitvijo s KP prenesla na uredbo o napredovanju v plačne razrede. Uredba bo zamenjala pravilnike o napredovanju v plačilne razrede in bo veljala za vse zaposlene v javnem sektorju. Pri tem vlada ne pristaja na zahtevo sindikatov, da napredovanje po uredbi (zdajšnje napredovanje v plačilne razrede, torej horizontalno napredovanje) ne sme vplivati na napredovanje v nazive. Vlada v novem besedilu uredbe predlaga, da se zaposlenemu prekine triletno napredovalno obdobje za napredovanje v višji plačni razred, če je zaposleni medtem pridobil višji naziv.

Za Sviz je poslabšanje pogojev napredovanja za članstvo nesprejemljivo in bo vztrajal pri ohranitvi zdajšnjih rešitev, ko se napredovalni obdobji za nazive in plačilne razrede dopolnjujeta.

Sviz in MŠZŠ o financiranju raziskovalnih programov. Predsednik Sindikalne konference visokega šolstva in znanosti Sviza dr. Matjaž Gams se je s člani predsedstva konference sestel z državnim sekretarjem za znanost dr. Zoranom Stančičem in njegovimi sodelavci. Razpravljali so o načinu in obsegu financiranja raziskovalnih programov in projektov. Predstavniki konference so opozorili na samovoljo pri razdeljevanju finančnih sredstev in na zmanjšanje števila ur oz. financiranja nekaterih programov/projektov. Ministrstvo je te očitke zavnilo in dejalo, da so bili postopki v skladu z obstoječimi predpisi in da bodo uradni podatki o tem kmalu dostopni na njihovi spletni strani. Govorili so tudi o možnostih skupne KP za visoko šolstvo in znanost, čemur ministrstvo načelno ne nasprotuje, vendar pa čas sprejemanja novega sistema plač v javnem sektorju ni najbolj ugoden. Sviz je predvsem izpostavil izenačenje položaja oziroma ureditve za raziskovalce in visokošolske učitelje glede dodatnega zaposlovanja ter pogojev za habilitacijo.

6. februar 2004 \* Ljubljana

**Seja predsedstva Sindikalne konference osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih.** Predsedstvo se je seznanilo z izsledki merjenja delovnega časa strokovnih delavcev v osnovnih šolah. Za pripravo podrobne analize teh izsledkov je imenovalo delovno skupino, ki mora do konca februarja dopolniti tudi navodila za izpolnjevalce vprašalnika. Zaradi večje objektivnosti izsledkov naj bi se akcija marca ponovila. Člani so pregledali pripombe Svizovih članov na Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli. Dokončen predlog, ki ga bodo posredovali na MŠZŠ, bo pripravila Svizova Podkomisija za strokovna vprašanja v osnovnih šolah. Predsedstvo je potrdilo pripombe Svizove delovne skupine na predlog Pravilnika o financiranju šole v naravi, ki ga je 15. 1. 2004 pripravilo MŠZŠ. Seznanilo se je z vsebino dela in zastavljenimi cilji delovne skupine, ki razrešuje problematiko računalnikarjev/organizatorjev/informacijskih dejavnosti.

13. februar 2004 \* Ljubljana

**Članski sestanek Sviza VVZ Lenart.** Sindikat se je sestel, ker zaposleni niso dobili januarskih plač. To je kršitev KP za dejavnost vzgoje in izobraževanja in pomeni tudi samovoljo oblasti v občini, ki je financer vrtca. Sestanka sta se udeležila glavni tajnik Sviza Branimir Štrukelj in predsednica GO Sviza Nenvenka Tučič. Na sestanku so sklenili, da mora občina plače izplačati najpozneje do 20. 2. letos, drugače bo Sviz proti odgovornim uporabil vsa legalna in legitimna sredstva in stopnjeval sindikalni pritisk. Občino so pozvali, da v dobro otrok in njihovih staršev takoj uredi financiranje vrtca. Županu, ravnatelju in predstavnikom staršev so predlagali, da ob konstruktivnem dialogu presežejo nekoristne spore. Sviz namreč ne bo dopustil šikaniranja na račun zaposlenih oziroma pritiskov na člane sindikata. Sindikat vrtca se bo ponovno sestel 20. 2. letos, ko bo ocenil razmere in se odločil za prihodnje dejavnosti. S sklepi so seznanili ravnatelja vrtca, ministra Slavka Gabra, župana občine Lenart in medije.

## [uvodnik]

### BODO NAZIVI PREPREČILI PODPIS KOLEKTIVNE POGODBE ZA JAVNI SEKTOR?

*S potrditvijo Pokojninskega načrta vzajemnega zaprtega sklada za javne uslužbenke na seji slovenske vlade so sprejeli zadnji dokument, potreben za prehod na uresničevanje dogovorjenega. Prav te dni računovodstva v več kot tri tisoč pravnih osebah v javnem sektorju izpolnjujejo tabele, zbirajo podatke o delovni dobi in uvrščajo zaposlene v posamezne premijske razrede. Čeprav smo v pogajanje, med katerim smo "izdelovali" in tudi "izumljali" pokojninsko zavarovanje za javne uslužbenke, vložili precej volje, znanja in – na obeh pogajalskih straneh – tudi nekaj poguma, bo uspešen začetek delovanja sklada odvisen predvsem od kakovosti posredovanih podatkov posameznih računovodstev in sposobnosti KAD, da jih uredi v manj kot dveh mesecih in odpre 140.000 osebnih računov.*

*Za vladne in sindikalne pogajalce se je zgodba končala konec januarja letos s parafiranjem Kolektivne pogodbe o pokojninskem načrtu. Le nekaj dni zatem smo se oboji že nestrno presedali, spogledovali, odkimavali in povzdigovali glas na obnovljenih pogajanjih o novem plačnem sistemu, ki bi se moral po šestmesečni predstavitvi datuma začeti uporabljati od prvega julija letos. Z vsakim novim pogajalskim krogom se mi zdi to manj verjetno, saj je vladni predlog uredbe o napredovanju javnih uslužbencev pogajanja vrnil za dve leti nazaj: v čas usklajevanja Zakona o sistemu plač v javnem sektorju in sporov o napredovanju v nazive, ko je bila*

*stopnja nezaupanja med sindikati in vlado visoka, ozračje pregreto, razumno pogajanje pa nemogoče. Vlada v uredbi predlaga, da bi napredovanje v višji naziv prekinilo napredovalno obdobje napredovanja v višji plačilni razred (zdaj tri leta), ki naj bi z dnem napredovanja v višji naziv začelo teči od začetka, čeprav so bili izpolnjeni vsi pogoji in je do treh let manjkal le en dan. Ta predlog slabša pogoje napredovanja zaposlenim v vzgoji in izobraževanju, saj v zdaj veljavnem sistemu napredovanje v naziv nikakor ne vpliva na napredovanje v plačilni razred. Kot pogajalec Sviza sem predlog zavrnil in ga označil za nesprejemljivega. Končno besedo bo imel Glavni odbor Sviza, ki bo moral skrbno pretehtati, ali je v primeru izrazitega poslabšanja pogojev za napredovanje pripravljen podpisati Kolektivno pogodbo za javni sektor, ki zelo verjetno zagotavlja uresničitev tudi drugega dela povišanja plač v izobraževanju v letih 2005 in 2006. Povišanje plač v prihodnjih dveh letih je zaposlenim zagotovljeno z Aneksom h kolektivni pogodbi za vzgojo in izobraževanje le pod pogojem, da se bo takrat uporabljal nov plačni sistem. Odločitev bo vse prej kot lahka, saj bodo posledice te odločitve dolgotrajne in bodo vplivale na materialni položaj velikega števila zaposlenih v javnem sektorju.*

BRANIMIR ŠTRUKELJ  
Glavni tajnik Sviza Slovenije



## [v središču]

Sviz Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport v vednost in (zlasti) ravnanje

### POBUDE SINDIKALNIH ZAUPNIKOV V PREDŠOLSKI VZGOJI

**Sindikalni zaupniki so na Svizovem izobraževalnem seminarju razpravljali o predšolski problematiki in ugotovitve strnili v pobude ministrstvu.**

Več pozornosti je treba nameniti enotnemu vrednotenju ur strokovnih delavcev v vrtcih, opravljenih čez 40-urni delavnik. To so dejavnosti ob sobotah in strnjeni dnevi v tednu: vrtec na kmetiji, vrtec v naravi, izleti s starši v soboto, športni vikend, planinski, orientacijski in drugi pohodi, mednarodne izmenjave srečanj ... in še mnoge dejavnosti, ki jih izvajamo v vrtcih za dobrobit otrok, njihovih staršev in drugih.

Nesprejemljivo je, da vzgojitelj predšolskih otrok, v odziva oddelka ali skupine otrok ne more uveljavljati "razredništva". Delo je primerljivo z delom učitelja v razredu. Obstajajo posebnosti, a zahtevnost ni manjša. Delo in odgovornost je treba osvetliti na vseh ravneh izobraževanja. Ni razloga za slabše vrednotenje vzgojiteljevega dela s skupino, za skupino, s starši, strokovnjaki, z zunanjimi sodelavci, s službami. Od ministrstva pričakujemo, da bo zagotovilo enakopravnost vzgojitelja z drugimi pedagoškimi poklici, saj je nosilec dejavnosti, ki opravlja svoje delo kakovostno, odgovorno – neposredno v odzivu, s starši, povezuje vrtec z okoljem in je izpostavljen kritičnim očem javnosti.

Že več let zaposleni v vrtcih opozarjamo na nesprejemljivo 60-minutno pedagoško uro. Za vzgojitelja v vrtcu z obveznimi 30 urami neposrednega dela z otroki je to gotovo manj ugodno v primerjavi z drugimi ravnimi vzgoje in izobraževanja. Zato naj se dolžina vzgojiteljeve pedagoške ure izenači z učiteljevo pedagoško uro v oddelkih podaljšanega bivanja v osnovni šoli, to je na 50 minut. To bi položaj vsaj zboljšalo, ne pa še izenačilo.

Skupaj s sektorjem osnovne šole se je treba dogovoriti o varstvu osnovnošolskih otrok med počitnicami (jesenske, novoletne, zimске, spomladanske, poletne in

drugi prosti dnevi). Vrtci so odprti vse leto in dogaja se, da osnovne šole napotijo starše svojih učencev v dnevi, ko šole zaprejo, v varstvo v bližnji vrtec. Osnovne šole so s prevzemom otrok dolžne zagotoviti varstvo za svoje učence – prostorsko in kadrovske. Vzgojno-izobraževalni proces je s prihodom starejših otrok v vrtec oviran. Osnovnošolski otroci ne spadajo v celodnevno bivanje v vrtcu; to je v škodo šolskih in predšolskih otrok.

Izguba delovnega mesta iz poslovnih razlogov je že krepko posegla na naše področje, zato bi morali to reševati skupaj in poiskati vse možnosti, preden delavec ostane brez dela. Posebnost našega poklica je, da je krog možne zaposlitve zunaj vrtca skoraj sklenjen.

Poleg strokovnih delavcev je treba upoštevati tudi druga delovna mesta, saj so pomemben del kakovostnega dela v predšolski vzgoji. Spemembe zahtevajo visoko izobraženega finančnega delavca, izobraženo tajnico, usposobljeno kuhinjsko osebje in vzdrževalce, snažilke, perice, šivilje.

Vse pogosteje se pojavlja finančna nedisciplina občin. Pričakujemo, da bo MŠZŠ opozarjalo na nekorekten odnos in bo dejavnije tam, kjer se to dogaja. Opozoriti je treba na izpolnjevanje zakonskih obveznosti do vrtcev, saj je pogosto odnos skrajno pristranski, vrtci se javnosti predstavljajo le kot "požiralci" denarja. Ni naključje, da si zaposleni želijo prenesti predšolsko dejavnost na državno raven. Tam bi bilo onemogočeno tako raznoliko obravnavanje dejavnosti.

Sektorju za predšolsko vzgojo tudi predlagamo, da budno spremlja reševanje problematike invalidov v vrtcih, ki ga vrtci rešujejo po svoje, ker statusno zanj ni poskrbljeno. Sviz bo vlado opozoril na prepočasno sprejemanje ustreznih zakonodaj.

NEVENKA TUČIČ  
Predsednica konference predšolske vzgoje Sviza

(Pismo s pobudami lahko v celoti preberete na spletnih straneh konference predšolske vzgoje Sviza - [www.sviz-sl.si](http://www.sviz-sl.si))



## [evropska unija]

## ZAPOSLENI V EVROPI

Bliža se 1. maj in kmalu bomo postali državljani Evrope. Obdobje prilagajanja bo zamenjal čas velikih priložnosti, za katere bo pomembno, da jih bomo znali izrabiti. Približno tako je minister dr. Vlado Dimovski nagovoril navzoče na posvetu o prostem pretoku delovne sile – oseb po vstopu Slovenije v EU.

In kaj se nam obeta? Kje v Evropi se bodo Slovenci lahko zaposlili in kako zasičen bo trg ponudbe delovne sile v Sloveniji?

Večina zdajšnjih držav članic še nima izoblikovanega dokončnega stališča o regulaciji trgov dela do novih držav članic. Prevladuje mnenje, da se bo vprašanje prostega pretoka oseb reševalo z nacionalno zakonodajo ali bilateralnimi sporazumi (v Avstriji, Italiji in Sloveniji

za maloobmejna območja). To pomeni, da se bo trg dela popolnoma liberaliziral ali bodo uvedene določene omejitve. Do zdaj sta trg dela liberalizirali le Irska in Velika Britanija. Za zaposlitev slovenskega državljanja torej ne postavljata nobenih pogojev, še vedno pa bo izdano delovno dovoljenje za dvanajst mesecev. Za omejitve so se odločili Avstrija, Nemčija, Francija, Grčija, Španija in Finska. Slovenija je uveljavila načelo vzajemnosti, ki omogoča enakovredno obravnavo pri dostopu do zaposlitve na slovenskem trgu.

Kaj pomeni prosti pretok oseb? Gre za prosti pretok delavcev, priznavanje poklicnih kvalifikacij, koordinacijo poklicnih kvalifikacij in za državljanske pravice. Pri tem se prehodno obdobje nanaša samo na prosti pretok delavcev. Delavci se bodo lahko svobodno selili in

opravljali delo kot delojemalci znotraj EU in imeli pravico, da se jim pridružijo družinski člani. Tudi oni bodo imeli dostop do trga dela po osemnajstih mesecih bivanja v državi članici ali od leta 2007 naprej.

Kaj je prehodno obdobje? Prehodno obdobje se nanaša le na prosti pretok delavcev. Pogodba o pristopu k EU (podpisana aprila lani v Atenah) določa sedemletno fleksibilno prehodno obdobje med novimi in zdajšnjimi članicami EU. V prvih dveh letih po pristopu bo večina zdajšnjih držav članic ohranila nacionalne ukrepe zaposlovanja tujih državljanov. V prihodnjem triletnem prehodnem obdobju se bodo nekateri trgi najverjetneje liberalizirali. V zadnjih dveh letih prehodnega obdobja bodo nacionalno zakonodajo obdržale le članice z resnimi ovirami na trgu dela.

Kako bo po novem urejen trg dela v Sloveniji? S polnopravnim članstvom bodo na našem trgu dela veljali trije različni

sistemi. Za državljane držav članic bo veljalo načelo vzajemnosti (liberalizacija, uporaba obstoječega Zakona o zaposlovanju in delu tujcev), za nove državne članice bo uveljavljen prosti pretok delavcev z možnostjo uveljavitve varnostne klavzule, pri reguliranih poklicih (država določi pogoje za opravljanje določenega poklica) pa delovno dovoljenje ne bo več potrebno. Za državljane tretjih držav ostane v veljavi Zakon o zaposlovanju in delu tujcev z možnostjo uveljavitve kvot.

Minister dr. Vlado Dimovski nam je še zagotovil, da ob uveljavitvi prostega pretoka delavcev ne pričakujemo večjih migracij. Temeljnjega pomena pri zaposlovanju evropskih državljanov pa bo enakopravno obravnavati njih in domače iskalce zaposlitve. Državljanji drugih držav članic bodo morali izpolnjevati vse zahteve oziroma pogoje delodajalca ob prijavi prostega delovnega mesta, delodajalec pa jim bo moral zagotoviti enake pravice kot domačim delavcem.

JADRANKA ZUPANC

## [napovednik]

## 24.–25. februar 2004 \* Otočec

Izobraževalni seminar za sindikalne zaupnike osnovnih šol (Območni odbor Sviza Ljubljane in okolice).

## 4.–5. marec 2004 \* Bruselj

Stalni odbor za visoko šolstvo in znanost pri Izobraževalni internacionali za Evropo.

## 16. marec 2004 \* Ljubljana

Seja Glavnega odbora Sviza Slovenije.

## 24.–26. marec 2004 \* Bruselj

Seja Izvršilnega odbora Izobraževalne internacionale.

ljanju, ki jo bo s KAD podpisala Vlada RS kot ustanoviteljica sklada. Vlada je vse tri dokumente potrdila na svoji seji 12. 2. 2004.

V skladu z drugim odstavkom 8. člena Zakona o kolektivnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbence morajo premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja obračunavati in vplačevati osebe javnega prava: šole, vrtci, dijaški domovi, zavodi za otroke s posebnimi potrebami, zavodi na področju kulture, raziskovalni inštituti in druge osebe javnega prava. Odgovorne osebe za izvedbo obračuna pokojninskih premij (najprej poračun premij od 1. 8. 2003, od aprila 2004 pa redno mesečno vplačevanje premij) so torej direktorji oziroma ravnatelji zavodov v javnem sektorju. Sredstva za vplačilo pokojninskih premij po zakonu zagotavljajo Republika Slovenija oziroma lokalne skupnosti.

KAD je v Uradnem listu RS, št. 14/04 (16. 2. 2004) objavil "Navodilo o rokih, obliki in načinu posredovanja podatkov ter o načinu določitve pokojninskih premij dodatnega kolektivnega pokojninskega zavarovanja". Hkrati bo KAD

vsem zavodom v javnem sektorju poslal navodila in disketo s programom za vpis potrebnih podatkov. Zavodi bodo morali v dokaj kratkem roku posredovati podatke o zavarovancih z obračunanimi pripadajočimi premijami. Na podlagi teh podatkov bo KAD odprl 140.000 osebnih računov, Republika Slovenija oziroma lokalne skupnosti pa bodo zavodom nakazale ustrezna sredstva, ki jih bodo zavodi vplačali v zaprti vzajemni pokojninski sklad javnih uslužbencev. Pričakujemo, da bodo poračun premij izpeljali ob izplačilu marčevskih plač v začetku aprila letos.

Računovodstva lahko dobijo več informacij o vpisovanju podatkov na brezplačni telefonski številki KAD 080 14 50, na spletni strani: [www.kapitalska-druzba.si/zvpsju/pomoc](http://www.kapitalska-druzba.si/zvpsju/pomoc) ali po elektronski pošti: [pomoc.zvpsju@kapitalska-druzba.si](mailto:pomoc.zvpsju@kapitalska-druzba.si)

Zavodi bodo morali podatke o zaposlenih oddati 10 dni po objavi navodil v Uradnem listu RS.

BRANIMIR ŠTRUKELJ  
Glavni tajnik Sviza Slovenije

## [obvestilo]

OBRAČUN  
POKOJNINSKIH PREMIJ

Kolektivno pogodbo o oblikovanju pokojninskega načrta za javne uslužbence (Uradni list RS, št. 11/04) je vključno s Svizom podpisalo 15 reprezentativnih sindikatov javnega sektorja. Pogodba velja za vse zaposlene, ki imajo status javnega uslužbenca.

V kolektivni pogodbi so med drugim določene naslednje osnovne vrline kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja:

- zajamčeni letni donos na vplačana sredstva: 50 % od povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom (17. člen),
- vstopni stroški, ki se obračunajo v odstotku od plačane premije ob njenem plačilu: 0,75 % v letu 2004 in se letno znižujejo po 0,025 % ter bodo leta 2014 znašali 0,5 % (18. člen),
- izstopni stroški, ki se ob koncu varčevanja obračunajo od celotne vrednosti zbranih

sredstev na osebem računu zavarovanca: 0 % (19. člen),

- stroški prenosa sredstev, ki se po ZPIZ zaračunavajo ob prehodu v drug pokojninski načrt: 0 % (20. člen),

- provizija za upravljanje, ki se ob koncu vsakega leta obračuna od povprečne čiste vrednosti sredstev: 0,75 %; najkasneje v treh letih se morata obe strani dogovoriti o letnem zniževanju upravljaljske provizije (21. člen),
- v sklad je mogoče pod enakimi pogoji vplačevati premije individualnega prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (6. člen),
- v odboru sklada je šest predstavnikov sindikatov in šest predstavnikov vlade; ene-

ga predstavnika sindikatov bodo imenovali v nadzorni svet KAD; brez soglasja odbora ni mogoče spremeniti pokojninskega načrta ali pravil sklada (30. in 31. člen),

- če 70 % javnih uslužbencev, članov sklada, enostransko zahteva zamenjavo upravljalca, jo mora vlada izpeljati (32. člen).

Sindikalna in vladna stran sta uskladili pravila zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada javnih uslužbencev in pokojninski načrt sklada. Skupaj s Kapitalsko družbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja (KAD), ki je bila izbrana za upravljalca sklada, sta dorekli tudi pogodbo o uprav-

## [pravna pisarna]

[pravna.pisarna@sviz-sl.si](mailto:pravna.pisarna@sviz-sl.si)

## ODPOVED IZ POSLOVNIH RAZLOGOV

Zakon o delovnih razmerjih t. i. tehnološke viške ureja drugače kot prejšnji zakon in je bistveno zmanjšal pravice delavcev.

Ko preneha potreba po opravljanju določenega dela zaradi ekonomskih, organizacijskih, tehnoloških ali strukturnih razlogov, delodajalec poda redno odpoved iz poslovnih razlogov. Pred odpovedjo mora delodajalec delavca pisno obvestiti o nameravani odpovedi. Delodajalec mora dati odpoved najpozneje v 30 dneh od seznanitve z razlogi in najpozneje v šestih mesecih od nastanka razloga.

Po vročitvi odločbe o prenehanju delovnega razmerja začne teči za delavca odpovedni rok, ki je vezan na delovno dobo pri delodajalcu in znaša:

- 30 dni, če ima delavec manj kot pet let delovne dobe pri delodajalcu;
- 45 dni, če ima delavec najmanj pet let delovne dobe pri delodajalcu;
- 75 dni, če ima delavec najmanj petnajst let delovne dobe pri delodajalcu;
- 150 dni, če ima delavec najmanj petindvajset let delovne dobe pri delodajalcu.

Prejšnji zakon o delovnih razmerjih je določal šestmesečni odpovedni rok, ne glede na delovno dobo, novi zakon pa to ureja neprimerno slabše za delavce.

Novi zakon o delovnih razmerjih je znižal tudi odpravnine. Tako delavcu po novem pripada odpravnina v višini:

- 1/5 osnove iz prejšnjega odstavka za vsako leto dela pri delodajalcu, če je zaposlen pri delodajalcu od več kot enega leta do pet let;
- 1/4 osnove iz prejšnjega odstavka za vsako leto dela pri delodajalcu, če je zaposlen pri delodajalcu več kot petnajst let;
- 1/3 osnove iz prejšnjega odstavka za vsako leto dela pri delodajalcu, če je zaposlen pri delodajalcu nad petnajst let.

Pri tem je treba opozoriti, da se v skladu s 7. členom Zakona o šolstvu uporablja 40. člen Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja, ki določa, da pripada delavcu, ki mu preneha delovno razmerje iz operativnih razlogov, 50 odstotkov njegove plače v zadnjih treh mesecih, in sicer za vsako leto dela v vzgojno-izobraževalnih zavodih.

## [najdebata]

## NASILJE V ŠOLAH

Forumovci so ponovno javno spregovorili o nasilju v šolah. Najprej si lahko preberete izpoved prizadetega učitelja. "Po 31 letih dela se mi je prvič zgodilo, da sem v razredu doživel grožnjo (*na cesti te bom povozil*) in grobo žalitev (*prokleta svinja*). Odzval sem se burno in popolnoma neprimerno. Ne skrivam tega dejanja, ne opravičujem ga, celo vsem ga razlagam. In pri tem sem odkril, da to še zdaleč ni osamljeni primer. Vsak mi pove zgodbo ali dve o nasilju, ki ga je že moral 'požreti'. Grožnje, kot so *razbil ti bom avto, počakal te bom v temi* ..., so najbolj običajne. Sploh prva je bila že dostikrat uresničena. Ko poslušas, se zgroziš, pod kakšnim psihičnim pritiskom so učitelji. In kar je najbolj nenavadno – tega si ne upajo javno povedati. Bojijo se, da bodo zasmehovani, nerazumljeni (pri kolegici se je začel učenec sredi ure samozadovoljevati – kolegi so jo zbadali, da je verjetno videla narobe in da je najbrž 'potrebna'), da bodo ožigosani kot slabi učitelji, kot učitelji, ki ne znajo narediti reda v razredu. Nasilje skrivamo in se ga sramujemo."

Njegov poklicni kolega vidi pomemben razlog ... "v sprenevedanju šolskih oblastnikov. V

oddaji Radia Ognjišče sva z ravnateljem opozorila predstavnike ministrstva na odsotnost mehanizmov, ki bi jih moral učitelj imeti pri hudih kršitvah šolskega reda. Protiargument mag. Bahovčeve je bila naša pasivnost – tudi pri nastajanju novih pravil. Le upokojena ravnateljica je v Večeru zanikala to sprenevedanje – že leta 1996 so namreč ravnatelji poslali pripombe na pravilnik ministrstvu, tam pa so jih le pospravili v predal. Bahovčeva je zelo jasno povedala, da morajo biti dijaki zaščiteni proti možnim zlorabam učiteljev. Oblastniki nas radi prikažejo kot učitelje iz 19. stol. – s šibo v roki in z željo po kaznovanju v očeh. Retorično nas sprašujejo, kam z izključenim dijakom, ki ga je zlobni učitelj izločil iz družbe, ker je bil malo preveč nasilen. Temu, da nasilje v šolah postaja tabu, se moramo upreti s srcem in dejanji. Če si sami ne bomo priznali, da je na pohodu po evropskih šolah, mu bomo odprli šolska dvorišča. V glavaš šolskih oblastnikov (in nekaterih ravnateljev) je 'čip', ki jim neprestano narekuje popolno nezaupanje v učiteljevo delo. Mogoče zato, ker so pozabili, zakaj s(m)o nekoč postali učitelji: ker nam ni vseeno!"

Vabimo vas, da spremljate razpravo še naprej in tudi sami sodelujete na forumu na [www.sviz-sl.si](http://www.sviz-sl.si)

